

Innst. S. nr. 286

(2007–2008)

Innstilling til Stortinget fra Stortingets presidentskap

Dokument nr. 8:63 (2007–2008)

Innstilling fra Stortingets presidentskap om representantforslag fra stortingsrepresentantene Erna Solberg og Jan Tore Sanner om å sikre klarere og bedre mindretallsrettigheter i forretningsordenen

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Storingsrepresentantene Erna Solberg og Jan Tore Sanner fremsatte den 26. februar 2008 følgende forslag:

"Stortinget ber Presidentskapet nedsette en arbeidsgruppe som skal utarbeide forslag til endringer i Stortingets forretningsorden for å sikre at mindretallsrettighetene blir bedre ivaretatt i tråd med intensjonene i dette forslaget. Stortinget ber videre Presidentskapet legge frem en sak for Stortinget basert på arbeidsgruppens forslag."

I begrunnelsen for forslaget fremholdes det bl.a. at en periode med flertallsregjering har avdekket mangler ved Stortingets reglement når det gjelder mindretallsrettigheter. Dels er saker ikke blitt tilstrekkelig belyst fra berørte aktører, organisasjoner mv. under komitébehandlingen, dels har opposisjonen ikke hatt tilstrekkelig tid til å behandle sakene på en skikkelig måte og dels er en del saker ikke kommet til drøftelse i Stortinget.

Det pekes på at forretningsordenen i dag ikke anerkjenner begrepet opposisjon, og at det finnes få mindretallsrettigheter. Forslagsstillerne mener at det bør innarbeides regler i forretningsordenen som gir bedre mindretallsrettigheter, både for å kreve at stats-

råder møter i Stortinget i enkeltsaker, og for å sikre gode arbeidsformer i komiteene. Det påpekes at rettighetene må avgrenses opp mot behovet for en fornuftig fremdrift i sakene.

Presidentskapets merknader

Presidentskapet viser til at det er få uttrykkelige regler om mindretallsrettigheter i Stortingets forretningsorden (FO). De aktuelle reglene gjelder i all hovedsak saksbehandlingen i den utvidede utenrikskomité og i kontroll- og konstitusjonskomiteen. Dessuten er det regler om mindretallsrettigheter knyttet til prosedyrene i riksrettssaker. Det ligger imidlertid implisitt i flere av Stortingets prosedyregler som gjelder alle representanter, for eksempel om rett til å fremme representantforslag, stille spørsmål eller fremsette interpellasjoner, en garanti for at mindretallet/opposisjonen kan komme til orde og bl.a. være med på å sette Stortingets dagsorden. Særlig den vide adgangen enhver representant har til å fremsette forslag er av stor betydning for mindretallets mulighet til å gjøre seg gjeldende i den politiske prosessen. Også Grunnlovens regler om kvalifisert flertall, for eksempel ved endring av Grunnloven, er i realiteten en form for mindretallsrettighet. Presidentskapet vil ellers bemerke at både arbeidet i komiteene og debattopplegget i Stortinget i stor grad preges av respekt for mindretallet, selv om det ikke på alle områder foreligger formelle regler som sikrer en slik praksis.

De mindretallsrettighetene som i dag er gitt i FO, ivaretar i praksis særlig hensynet til opposisjonen, men uten at reglene er begrenset til denne. Som forslagsstillerne også påpeker, vil ulike modeller kunne være aktuelle for mindretallsrettigheter avhengig av hvilke rettigheter det dreier seg om, og hvilke hensyn man skal ivareta.

Uavhengig av den aktuelle parlamentariske situasjon er **Presidentskapet** innstilt på at det gjøres en vurdering av om mindretallsrettighetene i Stortinget bør utvikles videre. Det vises i denne forbindelse til at Europarådets parlamentarikerforsamling 23. januar 2008 vedtok resolusjon 1 601 med anbefalte retningslinjer for opposisjonens rettigheter og ansvar i et demokratisk parlament.

Presidentskapet har således kommet til at det selv vil behandle og avgi innstilling om de forhold som er tatt opp i representantforslaget, uten å gå veien om en arbeidsgruppe. **Presidentskapet** tar for øvrig sikte på at arbeidet kan slutføres i løpet av første halvdel av høstsesjonen.

TILRÅDING

Presidentskapet rår på denne bakgrunn Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument nr. 8:63 (2007–2008) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Erna Solberg og Jan Tore Sanner om å sikre klarere og bedre mindretallsrettigheter i forretningsordenen – vedlegges protokollen.

Oslo, i Stortingets presidentskap, den 6. juni 2008

Thorbjørn Jagland

Carl I. Hagen

Inge Lønning

Berit Brørby

Ola T. Lånke

Ågot Valle